

Dagens frågor

Omaka par

Två journalister, Gösta Hultén och Jan Samuelsson, har tillsammans skrivit en liten bok "Omaka par" (Salt & Ljus förlag), som handlar om hur Sovjet påverkar Svenska kyrkan och om hur lätt det tydligen är för drivna kommunister att infiltrera ett område, som borde hållas stängt för dem. Författarna talar om hur den förre ärkebiskopen Olof Sundby i sitt välvilliga oförstånd bidragit till kommunistiska framgångar. Sundby har tagit till orda i Svenska Dagbladet och har visat på åtminstone ett direkt misstag i boken. Naturligtvis blir han trodd på den punkten. Men i det hela är det författarna som tyvärr har rätt.

I Svensk Tidskrift har Sundbys namn nämnts flera gånger i samband med Kyrkornas världsråd, där han spelat en icke obetydlig roll. Senast skedde detta då SvT avslöjade (1983, sid 387 f) hur stora summor av Lutherhjälpens medel – och tillsammans med missionskollektorna är kollekten till Lutherhjälpen en av de två stora insamlingarna i Svenska kyrkan – som "kanaliserats" vidare genom Kyrkornas världsråd. Inte mindre än 21 miljoner kronor har gått den vägen och därigenom hade också denna institution i all stillhet fått ett avsevärt ekonomiskt stöd. Nu är Kyrkornas världsråd känt för sin starka vinkling mot öster. Det stöd, som denna kristna samarbetsorganisation givit åt bla kommunistiskt ledda sk frihetsrörelser i Afrika, har väckt avsevärd uppmärksamhet. Kritik har riktats mot att dessa militanta rörelser alls fått ekonomisk hjälp i kristenhetens namn, men Svenska kyrkans ledning har iakttagit fullständig tystnad i saken, vilket tolkats som ett positivt ställningstagande till hjälpen.

Att Lutherhjälpen låter medel förvaltas av Kyrkornas världsråd är redan skandalöst. Men att en svensk ärkebiskop gjort sig känd för att vara med om att stoppa kritik mot Sovjetunionens krigföring i Afghanistan och att samtidigt uttala skarp kritik mot USA i Mellanamerika är också ur svensk synpunkt belastande. Men så har skett. Förföljelserna mot kristna i Sovjetunionen är också något som Kyrkornas världsråd undvikit att fördöma. Hartassen har strax tagits fram, då något sådant föreslagits. Den har använts av vår förre ärkebiskop.

Hultén-Samuelssons bok är skarp, men den är nyttig att läsa. Om den nuvarande svenska kyrkoledningen studerar kap 2 i boken, det som handlar om Kyrkornas världsråd, bör den få åtskilligt att tänka på.

Kvinnor för en borgerlig regering

Den politiska debatten upplevs av många som oerhört negativ. Det talas mest om åtstramningar, prisökningar och skattehöjningar. Det är fara värt att många inte ens orkar sätta sig in i innebörden av det borgerliga respektive socialistiska alternativet i årets val.

En grupp fristående kvinnor har därför bildat "Kvinnor för en borgerlig regering". De sympatiserar med de tre borgerliga partierna – en del har varit politiskt aktiva tidigare, andra inte. De representerar olika åldrar och yrken. Deras gemensamma strävan är att arbeta tvärborgerligt för att kvinnor i högre grad skall engagera sig i den politiska debatten och ta aktiv ställning i politiken. Det övergripande syftet är att få kvinnor att rösta borgerligt. De ser sig som ett komplement till de borgerliga partiernas kvinnoförbund och vill fånga

upp kvinnor som inte arbetat politiskt tidigare.

”Kvinnor för en borgerlig regering” har gjort ett program utifrån kvinnans situation. De arbetar för att väcka kvinnors intresse för politik och för att få dem att inse hur oskyddade de är i ett land med svag ekonomi. Kvinnorna tenderar att drabbas hårdast när arbetslösheten stiger. De drabbas hårdare av köpkraftsförsämringar eftersom de har lägre löner.

Kvinnor arbetar ofta i den offentliga sektorn som måste skäras ned då den blivit alldeles för stor i förhållande till den privata. Organisationen ser en lösning i att man gör det lättare att starta och driva privata företag. Många kvinnor – som annars riskerar att bli arbetslösa då samhället inte kan betala all service och vård – kan själva starta egna företag i dessa branscher.

Men då måste det bli lönsammare att vara företagare. Vi måste få ett positivare företagarklimat som uppmuntrar tillväxt och skapar nya arbeten. I dag försvinner nästan 50 % av en extra intjänad hundralapp till indirekta skatter och egenavgifter eller arbetsgivaravgifter för en företagare. Av de resterande 50 kronorna går 50 % i inkomstskatt för de flesta.

Den socialdemokratiska regeringen har misslyckats med att bekämpa inflationen. De två senaste krispaketen har medfört nya skatthöjningar och drivit upp inflationen med ytterligare 2 %. Sverige ligger med sina 8,5 % i inflation i täten bland Europas länder.

”Kvinnor för en borgerlig regering” efterlyser mera optimism, framtidsinriktad politik och tillvaratagande av kvin-

nors energi och initiativförmåga. Många ger av lättförståeliga skäl upp när de ser hur svårt det är att påverka den egna situationen med de nuvarande skatterna.

Organisationen vill att politikerna skall värna om familjen och framför allt om barnen. De efterlyser rättvisa och valfrihet och vill bilda opinion för större handlingsfrihet och egna initiativ. Genom att bilda nätverk över hela landet av kvinnor som är intresserade av samhällsutvecklingen vill ”Kvinnor för en borgerlig regering” ordna möten och få i gång diskussioner.

Väljarna har i skilda sammanhang visat att de önskar borgerlig samverkan. ”Kvinnor för en borgerlig regering” är ytterligare en manifestation härav.

Kulturens värld

heter en nytgiven tidning eller snarare tidskrift, avsedd i första hand för de 22 000 medlemmarna i Kulturen, som är både museet och den kulturhistoriska föreningen i Lund. Tidskriften skall också utnyttjas för medlemsvärvningen. Den kan knappast komma ut mer än en gång om året; den är påkostad och ovanligt vacker. Detta gäller både papper och tryck och förnämliga illustrationer. Redaktör är Bertil Heddellin, som skrivit om Kulturens ståtliga utställning av svenskt lergods. Bland läsvärda artiklar finns t ex K A Adrups intervju med Lars Gynning, gobelängkonstnären, som ställer ut på Kulturen i höst.

Kulturen är ett utpräglat levande och kanske samtidigt ett något udda museum. Dit samlas allt från ryggåsstugor till ostindiskt porslin, från arkeologiska fynd i Lund till modern konst. Georg Karlin, som grundade museet, var all-

samlare. Traditionen lever. Carl Fehrman skriver i tidskriften om en violin, som inte är ovanlig på något sätt men som Hjalmar Gullberg har spelat på. Sten Bromans kläder har just skänkts till museet, och när hans namn inte längre säger så mycket, kommer sena tiders barn att förundra sig över hur vi var klädda omkring mitten av 1900-talet.

Vem betalar? Även 170 000 besökare sista året räcker inte och medlemsavgifterna ger betydligt mera. Bidrag kommer från staten och Lunds stad och andra kommuner och från de sydliga landstingen, allt i skiftande storleksordning. Betydande belopp kommer från avkastningen av fonder, ytterst alltså gåvor av enskilda personer. Om den nya tidskriften är bekant, att förlaget Bra böcker ställt upp, och annonser från flera stora företag har förmodligen betalats ordentligt.

De sistnämnda gåvorna utgör visserli-

gen en form av sponsoring, ett aktuellt ord som i Sverige innebär understöd som inte kontrollerats av socialdemokratiska politiker. För något år sedan uppstod en förvirrad diskussion om Volvos stöd till symfoniorkestern i Göteborg – kunde det inte misstänkas, att Pehr Gyllenhammar ville kontrollera programvalet? KF skulle däremot kunna förse ett fotbollslag med Konsummärkta tröjor och därtill lägga en avsevärd summa som bidrag till tvättkostnaderna utan att misstänkas för onda avsikter – de är ju skillnad på folk och folk. Vad riskerar storföretag, som med annonser stöder en kulturtidskrift? Risk finns måhända att frihetsminister Carlsson – om han sitter kvar i höst – ingriper med sina som vanligt energiska åtgärder, nu under rubriken Frihet under kontroll. Sedan får också Kulturens värld försöka överleva, om den kan.

ANALYS AV BUDGETUNDERSKOTTET 1970–1982

Ett bakgrundsmaterial till SVENSK TIDSKRIFTS
"PM till en blivande statsminister".

Broschyren kan beställas från Svensk Tidskrift,
Linnégatan 28–30, IV, 11447 Stockholm
Telefon: 08/67 59 55 Postgironummer: 72744-6
Pris: kr 17 inkl moms och porto